

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

15. Ordinarius an tollere possit pravas exemptorum consuetudines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Incidenter autem dubitatur an si exempti non paruerint interdicto ordinarij an ab eo puniri possint Ioannes Monachus tenet quod possint puniri ex quo hoc in casu denudati sunt suo privilegio 10. Monach. tit. de privileg. in 6. per cap. tuarum extra 200. videtur text Clem. ex eo §. quod si in verb. satisfactione premissa. & c. de sent. excom. c. cii & plantare §. excommunicatos de privileg. ubi DD. Ad Imola & Cardinal. d. Clem. 1. n. 10. quæst. 9. contrarium asserit atque probat. consulens ut ordinarius denunciaret Pape ad obtinendum iudicium delegatum, quia de re infra à nobis aliquid scriptum est. eod. lib. cap. 33.

Pro corone itaque dico, quod personæ singulares privilegiatæ per Pontificem nec communicari aut interdicti possint non intelliguntur exemptæ à sententijs ordinarij, sed possunt non obstante tali privilegio ab eis interdicti nisi sint Reges aut Regine vel eorum filij. cap. ne aliqui de privileg. in 6. ubi DD. Silvester in verb. interdictum Henriques lib. 13. de excommunicat. cap. 25. §. 5.

Quod ampliatur etiam si essent personæ religioſæ, quibus ratione seu intuitu personæ eiusmodi personale privilegium concessum est glo. cap. ne aliqui in verb. ratiōne de privileg. in 6. Secus vero si privilegium concessum esset ratione loci religioſe v. g. monasterij aut ordinis Henriques lib. 7. de indulgent. cap. 24. §. 2. & lib. 13. c. 24. v. g. monasterij aut ordinis Henriques lib. 7. de indulgent. cap. 24. §. 2. & lib. 13. c. 24. §. 1. compendium privileg. ord. minorum verb. exemptio. Quale privilegium concessum esse Societati Iesu, Prædicatoribus, Minoribus, Benedictinis testatur Gregorius Saurus in Thesaurus Theolog. moralis par. 1. lib. 5. cap. 10. n. 8. & DD. iam citati. Adeo ut nec directe nec indirecte interdicti possint cap. quantum de privil. Silvester ubi supra per primum Saurus d. cap. 10. n. 9. c. cum dilectus de relig. dom. Clem. frequens de excessib. Pralat. directe inquam cum ipsimet vel eorum loca interdicuntur indirecte vero cura alij ipsorum respectu v. g. qui cum eis negotiantur, frequentant, emunt, vendunt, molunt d. c. quanto Saurus d. n. 9. Denique, exemptione non gaudere eum qui fuit causa interdicti ostendit Hieronymus Gonſales tract. de mensibus & alternativa Episcoporum glossa 27. n. 33. per c. licet in fine de privileg. in 6.

QVÆSTIO XV.

SUMMARIUM.

1. Ordinarius non potest tollere pravæ consuetudines exemptorum.
2. Res exemptæ comparantur rebus suis extra territorium.
3. Castrum ereptum à iurisdictione civitatis Capitalis non regetur amplius illius consuetudinibus.

Pp 2

Licet

- L**icet ad Diocesanum spectet tollere pravas consuetudines suae diocesis Abb. *cap. Abolenda num. 3 de Sepulturis Abb. c. ex frequentibus n. 4. de institut. ubi Innoc. Angel. in summa verb. Archiepiscopus n. 1.* Id tamen in exemptis non potest qui licet sint in diocesi non tamen ideo sunt de diocesi *cap. grave ubi Fel. c. pen. de offic. ord.*
- 1 Quapropter (inquit Abbas) non est praesumendum quod Papa subijcere voluerit exemptos Episcopis per verba quantumlibet generalia qui proinde consuetudines exemptorum pravas abrogare non poterunt *Abb. d. c. abolenda n. 3.* vide inquit idem, si exempti habeant consuetudinem vendendae sepulturae pravam alioquin atque plane irrationabilem Episcopus eam abrogare non poterit *d. c. abolenda ubi DD. Ratio est, quia tam exempti, quam res exemptae comparantur locis seu rebus extra territorium seu diocesim constitutis cap. grave ubi Fel. Abbas & DD. de offic. ord. Cardin. Clem. Archiepiscopo §. simili in fine de privil. Ang. conf. 230. incip. quadam Margareta vol. 2.* Unde, cum Episcopus extra diocesim non habeat ius terrendi seu administrandi *Alciar. l. pupillus §. territorium ff. de verb. signif. consequens est ut non possit ideo consuetudines moderari, tollere, abrogare, derogare, iudici quippe extra territorium ius dicenti impune non paretur.*
 - 3 Quare, pulchre ex Romano Socino censuit Alciarius, quod si castrum ab omni moda civitatis superioris iurisdictione sit ereptum amplius superioris civitatis consuetudinibus non regetur *Alc. d. §. territorium Rom. conf. 218. Soc. conf. 82.* Alioquin enim regulare est quod castra regulari debeant & sequi consuetudines civitatis capitalis *Amanellus sing. 235. n. 1. Barth. l. 2. q. 36. C. quae sit longa consuet. Iason. l. de quibus n. 6. ff. de legibus Menoch. conf. 257. n. 51. li. 3. late Rochus tract. de consuetud. n. 341.*

 QVAESTIO XVI:

Exempti an praestent iuramentum fidelitatis superioribus Praelatis à quibus eximuntur.

SUMMARIUM.

1. Exempti praestant iuramentum Episcopo ratione populi non exempti.
2. Potest quis vassallus esse diversorum Dominorum.

FRanciscus de Aretio in hac specie quaestionis consultus respondit negative *conf. 150. n. 1.* Ratio est, quia eiusdem di iuramentum praestatur in signum subjectionis estque libertati & exemptioni ex diametro contrarium *cap. cum olim 2. de privileg. glo. cap. antiquo eod. cap. nimis prava ubi Butr. de excess. Praelat. ideoque exempti istud iuramentum Pontifici praestant non autem alij, DD. d. cap. nimis & cap. dilecti de maiorit. & obed. nisi tamen exemptus habeat populum non exemptum seu*

Ca-